

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๑	กทม.		พระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ พระหัตถ์ทรงสายฟ้า	ตราของกรุงเทพมหานครเป็นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ พระหัตถ์ทรงสายฟ้า ตรานี้กรมศิลปากรออกแบบโดยอาศัยภาพเขียนฝีพระหัตถ์ของสมเด็จพระเจ้านริศรานุวัดติวงศ์เป็นต้นแบบ เริ่มใช้ใน ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พ.ศ. ๒๕๘๒ ฉบับที่ ๖๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ (สมัยเมื่อยังเป็นจังหวัดพระนครนั้นใช้ตราพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทเป็นตราประจำจังหวัด)
๒	กระบี่		กระบี่ไขว้ ภูเขา ทะเล	<p>กระบี่ไขว้ หมายถึง อาวุธโบราณซึ่งมีผู้ค้นพบในท้องที่จังหวัดจำนวน ๒ เล่ม</p> <p>ภูเขา หมายถึง เทือกเขาพนมเบญจา ซึ่งเป็นภูเขาสูงสุดของกระบี่ ชั้ซ้อนกันถึง ๕ ยอด จึงเรียกว่า พนมเบญจา มีเมฆปกคลุมตลอดเวลา และกั้นเขตแดนกับจังหวัดอื่น</p> <p>ทะเล หมายถึง อาณาเขตอีกด้านหนึ่งของกระบี่ซึ่งติดกับฝั่งทะเลอันดามันหรือมหาสมุทรอินเดีย</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓	กาญจนบุรี		เจดีย์สามองค์	***สัญลักษณ์เจดีย์สามองค์ทรงป้าน เป็นศิลปะแบบมอญ สูงประมาณ ๖ เมตร ช่องห่างระหว่างเจดีย์ ๕-๖ เมตร เส้นทางสายนี้ในอดีตใช้เป็นทางเดินทัพที่สำคัญ และใกล้ที่สุดของประเทศคู่ศีกไทยกับพม่า หากจะนับแล้วไม่ต่ำกว่า ๑๕ ครั้งที่มีการยกทัพผ่านเส้นทางประวัติศาสตร์สายนี้ จากความสำคัญดังกล่าว จึงได้ใช้รูปเจดีย์สามองค์เป็นตราประจำจังหวัด เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจสำหรับอนุชนรุ่นหลัง ให้รำลึกถึงวีรกรรมอันห้าวหาญของบรรพชนที่ยอมเสียสละ แม้กระทั่งชีวิตในอันที่จะพิทักษ์ผืนแผ่นดินไว้
๔	กาฬสินธุ์		บึงใหญ่ ตถุณชาติ และเมฆพยับฝน	ตราประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นรูป บึงใหญ่ ตถุณชาติ และเมฆพยับฝน หมายถึงสัญลักษณ์ของความชุ่มชื้น และอุดมสมบูรณ์ของภูมิภาค ทิวเขาตรงสุดขอบฟ้าคือแนวกันเขตแดนกับจังหวัดใกล้เคียง น้ำในบึงมีสีดำเพื่อให้ตรงกับชื่อของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งเป็นเมืองเมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๖ จังหวัดกาฬสินธุ์แยกจากจังหวัดมหาสารคาม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕	กำแพงเพชร		กำแพงเมืองมีใบเสมา เพชรมี ประกายแสง วงกลม	<p>รูปกำแพงเมืองมีใบเสมา หมายถึง กำแพงเมืองโบราณของเมือง กำแพงเพชร ซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี อนุสรณ์สถานของเมืองนักบุญ แสดงเกียรติประวัติและเกียรติภูมิที่ น่าภูมิใจของชาวกำแพงเพชร และเป็นที่มาของชื่อจังหวัด กำแพงเพชร</p> <p>รูปเพชรมีประกายแสง หมายถึง ความสวยงาม ความแข็งแกร่งมี คุณค่าเยี่ยงเพชรของกำแพงเมือง ประกายเพชร แสดงถึงความ รุ่งโรจน์ของบ้านเมืองมาแต่โบราณกาล</p> <p>รูปวงกลม หมายถึง ความกลมเกลียวสมัครสมานสามัคคีรักใคร่มี น้ำใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้คนชาวกำแพงเพชรทั้งหมด</p> <p>ความหมายโดยสรุป ก็คือ กำแพงเพชรเป็นเมืองที่มีกำแพงเมือง มั่นคง แข็งแกร่งสวยงาม เป็นมรดกแห่งอดีตอันยิ่งใหญ่ ประจักษ์ พยานแห่งความรุ่งโรจน์ช่วงโชติช่วงในอดีตที่น่าภาคภูมิใจ บ้านเมืองมีความเจริญรุ่งเรืองผู้คนพลเมืองมีความสมัครสมาน สามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกันเป็นอันดี</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๖	ขอนแก่น		เจดีย์ประดิษฐานบนต้นไม้	<p>ตราประจำจังหวัดขอนแก่นเป็นภาพเจดีย์ประดิษฐานบนต้นไม้ ด้านข้างทั้ง ๒ ด้าน เป็นภาพต้นไม้ ซึ่งรัฐบาลสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กรมศิลปากรออกแบบเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ เป็นภาพสัญลักษณ์จากตำนานเมืองที่กล่าวว่า ในเมืองเคยมีต้นมะขามใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง ต่อมาถูกตัดโค่นลงเหลือแต่ตอทิ้งไว้หลายปี ภายหลังตอไม้นั้นกลับงอกงามมีกิ่งก้านสาขาขึ้นอีก ชาวเมืองเห็นเป็นนิมิตอันดี จึงได้สร้างพระเจดีย์ครอบทับตอไม้นั้นและถือเป็นสิ่งที่เคารพบูชาสืบมา เมืองขอนแก่นตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๐ ในสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓	จันทบุรี		กระต่ายอยู่ในดวงจันทร์ เปล่งแสงเป็นประกาย	ดวงตราประจำจังหวัดจันทบุรี เป็นรูปกระต่ายอยู่ในดวงจันทร์ เปล่งแสงเป็นประกาย แสงจันทร์ หมายถึง ความสวยงามเยือกเย็น ละมุนละไม เปรียบได้กับความสงบ รื่นรมย์ และร่มเย็นเป็นสุขของ ภูมิภาคนี้ รูปกระต่ายเป็นสัญลักษณ์ส่วนหนึ่งของดวงจันทร์ ซึ่งชาว ไทยโดยทั่วไป เชื่อว่ามีอยู่เช่นนั้นมาแต่ดึกดำบรรพ์ เช่นเดียวกับที่ จันทบุรีเป็นเมืองโบราณมีชื่อปรากฏอยู่ในพงศาวดารมาตั้งแต่แรก สร้างกรุงศรีอยุธยา มีซากเมืองเก่าอยู่ ๒ แห่ง ที่ตำบลพุงทะลายกับ ตำบลคลองนารายณ์
๔	ฉะเชิงเทรา		พระอุโบสถวัดโสธรวราราม วรวิหาร	รูปพระอุโบสถวัดโสธรวรารามวรวิหาร หมายถึง ที่ประดิษฐานพระ พุทธโสธร ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำคัญของเมือง ตำนานเล่าว่าเป็น พระพุทธรูปแสดงปาฏิหาริย์ ลอยทวนน้ำมาขึ้นที่จังหวัด ชาวเมือง เคารพ ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ บันดาลให้ดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ มีรูป ครุฑและชื่อจังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ด้านล่างโบสถ์

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๙	ชลบุรี		ภูเขาอยู่ริมทะเล	ภูเขา หมายถึง เขาสามมุข ซึ่งเป็นที่ตั้งศาลเจ้าแม่สามมุขอันศักดิ์สิทธิ์ของชาวชลบุรี ตลอดถึงประชาชนทั่วไปที่เคยเดินทางไปมาแถบนั้น เชื่อถือว่าศาลเจ้าแม่สามมุขสามารถให้ความคุ้มครองชาวชลบุรี และผู้ที่เคารพกราบไหว้ให้พ้นจากภัยอันตรายต่างๆได้ โดยเฉพาะการออกไปประกอบอาชีพจับปลาในท้องทะเล เขาสามมุขจึงเป็นสถานที่สำคัญและเป็นสัญลักษณ์ของชาวชลบุรี
๑๐	ชัยนาท		พระธรรมจักร รongรับด้วย พญาครุฑ	ตราประจำจังหวัดชัยนาท รูปพระธรรมจักร รongรับด้วย พญาครุฑ เบื้องหลังเป็นแม่น้ำและภูเขา หมายถึง หลวงพ่อธรรมจักร ซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ วิหารบนไหล่เขาธรรมามูล ซึ่งชาวชัยนาทเคารพนับถือ ความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อธรรมจักร ที่จะบันดาลความร่มเย็นเป็นสุข และอุดมสมบูรณ์ให้แก่บ้านเมือง
๑๑	ชัยภูมิ		ธงสามชาย	รูปธงสามชาย หมายถึง ธงแห่งชัยชนะสงคราม เดิมผู้ครองนครได้เลือกภูมิประเทศเพื่อตั้งเป็นเมือง พบว่าตรงจังหวัดนี้มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ทำเลเหมาะแก่การสู้รบป้องกันตัว จึงตั้งเมืองขึ้นและให้สัญลักษณ์ เป็นรูปธงสามแฉก

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๑๒	ชุมพร		คนยืน ต้นไม้ทั้งสองข้าง ค่าย และหอรบ	<p>ภาพคนยืน หมายถึง เหวด้าที่ประทานพรให้แก่ชาวเมืองและ กองทัพที่จะยกออกไปทำศึก</p> <p>ภาพต้นไม้ทั้งสองข้าง หมายถึง ต้นมะเดื่อ ซึ่งในพื้นที่ของจังหวัดมี ต้นไม้ชนิดนี้อยู่มากมาย</p> <p>ภาพค่ายและหอรบ หมายถึง จังหวัดนี้เคยเป็นที่ชุมนุมบรรดา นักรบทั้งหลายซึ่งนัดให้มาพร้อมกัน ณ ที่แห่งนี้ก่อนที่จะเดินทัพ ออกไปสู้รบกับข้าศึก ทั้งนี้ ก็เพราะชุมพรเป็นเมืองหน้าด่านมาแต่ โบราณ</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๑๓	เชียงราย		ช้างสีขาว	เมื่อพญามังรายได้ทรงรวบรวมหัวเมืองฝ่ายเหนือในอาณาจักรรอบๆ ได้แล้ว จึงทรงกรีธาทัพไปแสดงฝีมือในการยุทธต่อหัวเมืองฝ่ายใต้ลงมา จึงได้ไปรวมพล ณ เมืองลาวกู่เต้า และหมอบถวายได้นำช้างมงคลของพญามังรายไปทอด (ผูก) ไว้ในป่าห้วยดอยทิศตะวันออก พลัดหายไป พญามังรายจึงได้เสด็จติดตามรอยช้างไปจนถึงดอยทองริมแม่น้ำกกนันทิ ได้ทัศนากการเห็นภูมิประเทศเป็นราบลุ่ม อุดมสมบูรณ์เป็นชัยภูมิที่ดี จึงได้สร้างเมืองใหม่ขึ้นในที่นั้น ให้ก่อปราการโอบเอาดอยจอมทองไว้ในท่ามกลางเมือง ขนานนามเมืองว่า "เวียงเชียงราย" ตามพระนามของพญามังรายผู้สร้าง ดังนั้น จึงได้นำรูปช้างเป็นตราประจำจังหวัดเชียงราย
๑๔	เชียงใหม่		ช้างเผือกหันหน้าตรงในเรือนแก้ว	ช้างเผือก หมายถึง ช้างที่เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ นำน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และได้ขึ้นระวางเป็นช้างเผือกเอกในรัชกาล เรือนแก้ว หมายถึง ดินแดนที่พระพุทธศาสนาได้มาตั้งมั่น เจริญรุ่งเรืองจนเคยเป็นสถานที่สำหรับทำสังคายนา (คือการชำระตรวจสอบความถูกต้อง) พระไตรปิฎก เมื่อ พ.ศ. ๒๐๒๐

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๑๕	ตรัง		สะพาน กระจังไฟ และลูกคลื่น	<p>ภาพสะพานกระจังไฟ หมายถึง จังหวัดตรังเคยเป็นเมืองท่าทำการค้าขายกับต่างประเทศ</p> <p>ภาพลูกคลื่น หมายถึง ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดตรัง เป็นเนินเล็ก ๆ สูงๆ ต่ำๆ คล้ายลูกคลื่น</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๑๖	ตราด		เกาะช้าง	<p>เครื่องหมายประจำจังหวัดตราดได้กำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๔๘๓ โดยคณะกรรมการจังหวัดตราดได้พิจารณาปรึกษาหารือกับข้าราชการ พ่อค้า คหบดี มีความเห็นร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ เลือกรูปธรรมชาติที่ดีเด่นที่สุดของจังหวัดตราด เป็นเครื่องหมายประจำจังหวัด คือ รูปเกาะช้าง ซึ่งเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัด เคยเป็นที่ตั้งอำเภอมาระยะหนึ่ง เรียกว่า อำเภอเกาะช้าง ซึ่งตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย ด้านหน้าของรูปเกาะช้างมีโป๊ะและเรือใบ ความหมายก็คือ ตามท้องทะเลรอบๆ เกาะช้างเป็นแหล่งการประมง มีการทำโป๊ะจับปลาอยู่มากแห่งและชุมไปด้วยสัตว์ทะเลต่างๆ สำหรับเรือใบนั้นมีความหมายให้ระลึกถึงว่าเมืองตราดได้ตั้งขึ้นก่อนสมัยกรุงธนบุรี ในสมัยนั้นต้องใช้เรือใบติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงและต่างประเทศ จึงให้มีภาพเรือใบปรากฏอยู่</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๑๗	ตาก		พระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงช้างเหนือครุฑทรงหลังทักษิณทก	รูปพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงช้างเหนือครุฑหลังน้ำทักษิณทก หมายถึง เมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงยกกองทัพไปช่วยพระเจ้าหงสาวดีรบอังวะนั้น พระมหาอุปราชเมืองพม่า สั่งให้ทหารคูโจคอยตี ขนาบ และปลงพระชนม์เสียให้ได้ ความแต่กรู้ถึงพระกรรณสมเด็จพระนเรศวรที่เมืองแครง จึงทรงประชุมชาวเมือง และบรรดาแม่ทัพนายกอง เมื่อเดือน ๒ ปีวอก พ.ศ. ๒๑๒๗ ทรงหลังน้ำทักษิณทกเหนือแผ่นดิน ประกาศอิสรภาพไม่ยอมขึ้นกับเมืองอังวะ อีกต่อไป จังหวัดตากเป็นด่านแรก ที่สมเด็จพระนเรศวรทรงช้าง ยกกองทัพกลับเข้ามาถึงราชอาณาจักรไทย เช่นเดียวกับที่เมืองนี้เคยเป็นทางผ่าน ที่ชาวอินเดียเดินทางเข้าเมืองไทยในสมัยโบราณ
๑๘	นครนายก		ช้างชูรวงข้าว	ช้างชูรวงข้าว หมายถึง "ที่นี่เคยมีช้างมากและประชาชนมีอาชีพทำนาปลูกข้าวได้มาก"

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๑๙	นครปฐม		เจดีย์ใหญ่และมีมงกุฎ ประดิษฐานที่พระปฐมเจดีย์	เจดีย์องค์ใหญ่ หมายถึง องค์พระปฐมเจดีย์ที่พระโสณะและพระอุ ตรระได้สร้างขึ้น มงกุฎ หมายถึง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรง อุปถัมภ์สร้างองค์พระปฐมเจดีย์ต่อเติม ให้สูงใหญ่สง่างามตามที่ ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน
๒๐	นครพนม		พระธาตุพนม	รูปพระธาตุพนม หมายถึง จังหวัดนครพนมมีองค์พระธาตุพนม ซึ่ง เป็นพระธาตุเจดีย์อันศักดิ์สิทธิ์เป็นที่สักการะ ศูนย์รวมจิตใจ ความ ศรัทธาของชาวจังหวัดนครพนม ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมือง นครพนมมาแต่โบราณกาลกว่า ๒๕๐๐ ปี
๒๑	นครราชสีมา		ท้าวสุรนารี และซุ้มประตูชุมพล	เป็นรูปท้าวสุรนารี และซุ้มประตูชุมพล แสดงถึงวีรกรรมอันกล้า หาญของท้าวสุรนารี ที่กอบกู้เมืองนครราชสีมา จากกองทัพของเจ้า อนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๒๒	นครศรีธรรมราช		พระบรมธาตุเจดีย์มีรูปสัตว์ตามปีนักษัตรล้อมรอบ	เป็นรูปพระบรมธาตุเจดีย์มีรูปสัตว์ ตามปีนักษัตรล้อมรอบ หมายถึงเมือง ๑๒ นักษัตร จากตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ในพุทธศตวรรษที่ ๑๗-๑๘ มีทั้งหมด ๑๒ เมือง
๒๓	นครสวรรค์		วิมาน	รูปวิมาน หมายถึง ตามคติทางศาสนาที่เชื่อถือกันมาว่าบนสวรรค์นั้นเป็นที่อยู่ของเหล่าเทพทั้งหลาย และผู้มีบุญมากเท่านั้นจึงจะได้ไปบังเกิดในสวรรค์มีวิมานเป็นที่สถิตอย่างสุขสบาย เมื่อจังหวัดนี้ชื่อว่า นครสวรรค์ แปลว่าเมืองของชาวสวรรค์ จึงได้นำเอา วิมาน มาเป็นสัญลักษณ์ของเมืองนี้
๒๔	นนทบุรี		หม้อน้ำลายวิจิตร	จังหวัดนนทบุรี ใช้ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรเป็นตราประจำจังหวัด มีความหมายว่า ชาวจังหวัดนนทบุรีมีอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งยึดถือเป็นอาชีพและมีชื่อเสียงมาช้านาน

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๒๕	นราธิวาส		เรือใบเต็มลำแล่นกางใบ	ภาพรูปเรือใบเต็มลำแล่นกางใบเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ริมทะเล มีการค้าขาย การประมง และการติดต่อกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง ใบเรือมีรูปช้างเผือกประดับเครื่องคชาภรณ์ อยู่ในวงกลมกลางใบ อันเป็นช้างสำคัญคู่บุญบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชื่อว่า "พระศรีนรารัฐราชกิริณี" จังหวัดนี้เดิมเคยเป็นอำเภอ ซึ่งอำเภอบางนรา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๔๕ เป็นเมืองนารา และในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ จึงได้ชื่อเมืองนราธิวาส ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
๒๖	น่าน		พระธาตุนหลังโคอุสุภราช	ความหมายของตราเมือง มีตำนานเล่าว่า สมัยเมื่อพญาผากองสร้างเมืองน่าน พ.ศ. ๑๙๑๑ พระองค์ทรงนิมิตว่า มีโคอุสุภราชวิ่งมาจากป่าทางทิศตะวันออก ข้ามแม่น้ำน่านไปทางทิศตะวันตกและถ่ายมูลเป็นรูปพื้นฐานของตัวเมืองน่าน เมื่อพระองค์ตื่นบรรทมปรากฏว่ามีเหตุการณ์ตามที่ได้นิมิตดังกล่าว ประกอบกับพระองค์ จะย้ายเมืองมายังที่ตั้งจังหวัดน่านปัจจุบันด้วย พระองค์จึงให้ก่อสร้างเมืองตามรอยมูลโคอุสุภราชที่ถ่ายไว้ ซึ่งถือว่าเป็นนิมิตหมายอันสำคัญ จึงให้โคอุสุภราชเป็นตราเมือง พระธาตุนหลังโคอุสุภราช หมายถึงพระธาตุแช่แห้ง ซึ่งเป็นปูชนียสถานที่สำคัญของจังหวัดน่าน มีอายุมากกว่า ๖๐๐ ปี

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๒๗	บึงกาฬ		ภูทอก บึงโขงหลง และต้นไม้ ในวงลวดลายไทย	<p>ภูทอก หมายถึง ภูเขาที่มีลักษณะเป็นภูโดดลูกเดียว และอีกนัยหนึ่งหมายถึงภูทอกอันเป็นที่รู้จักของมหาชน คือ ภูทอกในจังหวัดบึงกาฬที่มีสะพานและบันไดไม้เวียนขึ้น ๗ ชั้น สามารถชมทิวทัศน์ภาพได้โดยรอบ สร้างด้วยแรงศรัทธาของพุทธบริษัทนานถึง ๕ ปี เปรียบเสมือนเส้นทางธรรม ที่น้อมนำสัตบุรุษให้พ้นโลกแห่งโลกี สู่โลกแห่งโลกุตระหรือโลกแห่งการหลุดพ้นด้วยความเพียรพยายามและมุ่งมั่น เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมและปฏิบัติศาสนกิจของพระเกจิอาจารย์และชุมชน อีกทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยว “เชิงพุทธรักษ์” คือ การท่องเที่ยวเชิงแสงบุญหรือธรรมจาริกที่สำคัญแห่งหนึ่ง</p> <p>บึงโขงหลง หมายถึง แหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ที่เป็นทั้งแหล่งที่ให้ประโยชน์ในการยังชีพของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น สัตว์ใหญ่ น้อย หรือพืช เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก โดยได้ประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง เมื่อปี ๒๕๒๕ และขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ อันดับที่ ๑,๐๙๘ ของโลก (Wetland of International Importance) เมื่อปี ๒๕๔๔ เป็นแห่งที่สองในประเทศไทย และเป็นแห่งแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงให้เห็นถึงความชุ่มชื้นแห่งแผ่นดินบึงกาฬ และที่สำคัญคือเป็นแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ของจังหวัด โดยน้ำจากบึงโขงหลงได้ใช้ทำน้ำพระพุทธมนต์ศักดิ์สิทธิ์สำหรับเข้าร่วมในพระราชพิธีสำคัญในหลายคราวอีกด้วย</p> <p>ต้นไม้ หมายถึง ความชุ่มชื้น ความอุดมสมบูรณ์ เป็นที่อาศัยและยังชีพของหมูป่าและสัตว์ ทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของจังหวัดบึงกาฬ ที่มีป่าไม้และพรรณไม้มีค่ามากมาย ตลอดจนมีสัตว์หายากอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๒๘	บุรีรัมย์		เทวดาร่ำและปราสาทหิน	<p>ปราสาทหิน หมายถึง ปราสาทพนมรุ้ง ซึ่งมีกำแพงล้อมรอบ ภายในเป็นห้องพระโรง มีเทวสถานและรอยพระพุทธรูปบาทจำลอง ประดิษฐานอยู่บนยอดภูเขาแห่งนี้ด้วย</p> <p>ภาพเทวดาร่ำ หมายถึง ดินแดนแห่งเทพเจ้าผู้สร้าง ผู้ปราบยุคเข็ญและผู้ประสพสุข</p> <p>ท่าร่ำ หมายถึง ความสำราญ ชื่นชมยินดี ซึ่งตรงกับ การออกเสียงพยางค์สุดท้ายของชื่อจังหวัด</p>
๒๙	ปทุมธานี		ดอกบัวและต้นข้าว	<p>ตราประจำจังหวัดปทุมธานี รูปวงกลมมีสัญลักษณ์ของบัวหลวงสีชมพูอยู่ตรงกลางและมีรวงข้าวสีทองอยู่ ๒ ข้าง</p> <p>ดอกบัวหลวงและต้นข้าว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งดอกบัวและข้าว</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓๐	ประจวบคีรีขันธ์		พลับพลาจตุรมุขและมีภาพ เกาะอยู่เบื้องหลัง	เป็นรูปพลับพลาจตุรมุข และมีภาพเกาะอยู่เบื้องหลัง พลับพลาจตุรมุข หมายถึง พระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ ซึ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้สร้าง ไว้ในถ้ำพระยานคร เมื่อ พ.ศ.๒๔๓๓ เบื้องหลังพลับพลาจตุรมุข เป็นภาพทะเลและเกาะ ๒ เกาะ ได้แก่ เกาะหลักและเกาะแรด ที่มี ความสำคัญและเปรียบเสมือนความเจริญและมั่นคงของจังหวัด
๓๑	ปราจีนบุรี		ต้นโพธิ์	ภาพต้นโพธิ์ เป็นสัญลักษณ์เกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาใน ดินแดนนี้ เชื่อกันว่าเมื่อประมาณ พ.ศ.๕๐๐ สมณทูตจากอินเดียได้ เดินทางเข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนา และได้นำหน่อพันธุ์พระศรี มหาโพธิ์จากพุทธคยา ประเทศอินเดีย เข้ามาปลูกที่ตำบลโคกปีบ อำเภอสรีมหาโพธิ์ ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวได้แยกออกไปเป็น อำเภอสรีมโหสถ ราษฎรในท้องที่ยังคงเคารพสักการะต้นพระศรี มหาโพธิ์ และมีงานนมัสการประจำปี ตราประจำจังหวัดปราจีนบุรี ที่ใช้ในปัจจุบันมีลักษณะต่างจาก แบบที่กรมศิลปากรกำหนดไว้เล็กน้อย คือ เพิ่มรูปครุฑและแถบชื่อ จังหวัดไว้ตอนล่างของดวงตรา

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓๒	ปัตตานี		ปืนใหญ่	<p>รูปปืนใหญ่ หมายถึง ปืนพญาตาณี ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด (ขนาดยาว ๓ วา สอกคืบสองนิ้วครึ่ง กระสุน ๑๑ นิ้ว) ซึ่งเป็นปืนใหญ่กระบอกสำคัญที่ใช้ป้องกันเมืองปัตตานีตลอดมา ชาวเมืองจึงถือว่าเป็นคู่บ้านคู่เมืองมาแต่สมัยโบราณ</p>
๓๓	พระนครศรีอยุธยา		รูปหอยสังข์ประดิษฐานอยู่บนพานแว่นฟ้าภายในปราสาทใต้ต้นหมัน	<p>เมื่อราวศักราช ๗๒๑ ปีขาล โทศก วันศุกร์ เดือนห้า ขึ้นหกค่ำ เพลา ๓ นาฬิกา ๙ บาท หรือ ตรงกับวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๑๘๙๓ พระเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาขึ้นที่ตำบลหนองโสน ชีพอพรหมณ์ได้ฤกษ์ตั้งพิธีกลบับตรสุ่มเพลิง (ชื่อพิธีอย่างหนึ่งทำเพื่อแก้เสนียด) ได้สังข์ทักษิณาวัตรขอมหนึ่ง ใต้ต้นหมัน เพราะเหตุดังกล่าว ตราประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นรูปสังข์ทักษิณาวัตร ประดิษฐานอยู่บนพานทอง ภายในปราสาท ๑ หลัง ใต้ต้นหมัน</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓๔	พะเยา		พระเจ้าตนหลวง วัดโคมค้ำ	<p>รูปพระเจ้าตนหลวง วัดศรีโคมค้ำ พระพุทธรูปคู่เมืองอันเป็นหลัก รวมใจของชาวพะเยา</p> <p>ลายกระหนกเปลวบนพื้นเบื้องหลังองค์พระพุทธรูป หมายถึง ความรุ่งเรืองของ ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง ดอกคำใต้ แม่ใจ เชียงคำ เชียงม่วน ปง และจุน</p> <p>เบื้องล่างริมของดวงตราเป็นกวีานพะเยา ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก กันดี และมีชื่อรวงข้าวประกอบอยู่ทั้งสองข้าง ซึ่งหมายถึงลักษณะ ของความเป็นอยู่ข้าวออ่น้ำ</p>
๓๕	พังงา		เขาตะปู เรือขุดแร่ และเขา ช้างอยู่ด้านหลัง	<p>รูปเขาช้าง หมายถึง สัญลักษณ์ภูเขาสูงรูปช้าง ซึ่งอยู่หลังศาลา กลางจังหวัดพังงา</p> <p>รูปเรือขุดแร่ หมายถึง สัญลักษณ์การประกอบอาชีพในอดีตของ จังหวัดพังงาที่มีอาชีพหลักทางการทำเหมืองแร่ดีบุก สามารถ ผลิตแร่ดีบุกได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศและเป็นที่ยอมรับกันว่า ในอดีตนั้น เศรษฐกิจและอาชีพของจังหวัดพังงาขึ้นอยู่กับแร่เป็น สำคัญ</p> <p>รูปเขาตะปู หมายถึง สัญลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัด พังงา</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓๖	พัทลุง		ภูเขาอกทะลุ	จังหวัดพัทลุงได้ย้ายที่ตั้งเมืองมาแล้ว ๑๒ ครั้ง ครั้งสุดท้ายในปี พุทธศักราช ๒๔๖๗ ย้ายจากตำบลลำปำมาอยู่ที่ตำบลคูหาสวรรค์ ใกล้กับภูเขาอกทะลุซึ่งสูงเด่นอยู่บนที่ราบมองเห็นจากที่ไกลได้ทุกทิศ บนยอดเขามีเจดีย์เก่าสร้างไว้องค์หนึ่งซึ่งในปัจจุบันนี้ยังเหลือแต่ฐาน ตั้งแต่นั้นชาวพัทลุงก็ไม่ต้องระเห่ร่อนอีกต่อไป ชาวเมืองจึงถือเอา ภูเขาอกทะลุ เป็นสัญลักษณ์และหลักเมืองของจังหวัด
๓๗	พิจิตร		ภาพสระและต้นโพธิ์	ภาพสระ หมายถึง เมืองสระหลวง ซึ่งเป็นชื่อเดิมของจังหวัด ตามพงศาวดารเหนือกล่าวว่าเมืองนี้เป็นเมืองโบราณสมัยขอม และเป็นหัวเมืองเอกตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยมีพญาโคตรบองเป็นผู้สร้างเมือง ต้นโพธิ์ หมายถึง วัดโพธิ์ประทับช้าง ซึ่งเมื่อสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จพระราชดำเนินกลับจากสงครามเชียงใหม่ ได้นำราชธิดาเมืองเชียงใหม่มาด้วยและพระราชทานให้แก่พระเพทราชา ต่อมานางได้ประสูติบุตรชาย บิดาให้นามว่า "เจ้าเตื่อ" และได้เป็นพระเจ้าเสือ หรือ หลวงสรศักดิ์ ระหว่างครองกรุงศรีอยุธยา นั้นพระองค์ได้เสด็จไปคล้องช้างเมืองพิจิตร เคยไปเยี่ยมมาตุภูมิเดิมที่หมู่บ้านโพธิ์ประทับช้าง โปรตเกล้าฯ ให้สร้างพระอารามขึ้นที่ตำบลโพธิ์ประทับช้าง

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓๘	พิษณุโลก		พระพุทธชินราช	<p>***รูปพระพุทธชินราช หมายถึง พระพุทธชินราชซึ่งเป็น พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดพิษณุโลก และมีลักษณะงดงามที่สุดของประเทศไทย สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๑๙๐๐ ตรงกับรัชสมัยพระมหาธรรมราชาที่ ๑ (ลิไท) ปัจจุบันพระพุทธชินราชประดิษฐานอยู่ ณ พระวิหารทางทิศตะวันตกของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร</p>
๓๙	เพชรบุรี		เขาวัง ผิมนนา และต้นตาลโตนด	<p>เขาวัง หมายถึง เขาวังที่ตั้งของพระนครคีรี ซึ่งรัชกาลที่ ๔ ทรงสร้าง และพระเจดีย์พระธาตุจอมเพชร นับเป็นเจดีย์คู่บ้านคู่เมือง ผิมนนา หมายถึง เมืองเกษตรกรรมและความอุดมสมบูรณ์ ต้นตาลโตนด หมายถึง ต้นไม้สัญลักษณ์ของจังหวัด</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๔๐	เพชรบูรณ์		เพชรกับภูเขาและไร่ยาสูบ	<p>ตราประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วยเพชรกับภูเขาและไร่ยาสูบ อยู่ในวงกลมมีลายกระหนกไทยล้อม โดยรอบเพชรเจียรนัยเป็นรูปหัวแหวน รูปคล้ายสามเหลี่ยมหัวกลับลงดินลอยอยู่บนท้องฟ้าเหนือภูเขา พื้นดินเป็นไร่ยาสูบ และมีอักษรเขียนว่า "จังหวัดเพชรบูรณ์" ความหมายเกี่ยวกับเพชร มีความหมาย ๒ ประการ ประการที่ ๑ เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งแปลว่าอุดมสมบูรณ์ด้วยเพชร และมีผู้เคยขุดพบหินที่มีความแข็งมากกว่าหินธรรมดา มีประกายแวววาววใสเหมือนเพชร ขุดได้ในเขตบ้านทุ่งสมอนายาว อำเภอหล่มสัก หินที่ขุดได้นี้ เรียกกันว่า "เขี้ยวหนุมาน" ซึ่งถือว่าเป็นหินตระกูลเดียวกับเพชร แต่มีความแข็งน้อยกว่าเพชร มีผู้เชื่อว่าเขี้ยวหนุมานนี้ ถ้าทิ้งไว้ตามสภาพเดิมนานต่อไปอีกประมาณ ๑,๐๐๐ ปี จะกลายเป็นเพชรจริงๆ ได้ และนอกจากนี้ยังมีผู้เชื่อว่าเขาชื่อ "ผาช้อนแก้ว" ในเขตอำเภอหล่มสักมีเพชร จึงตั้งชื่อว่า "ผาช้อนแก้ว" ประการที่ ๒ เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์ มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าอุดมสมบูรณ์ เช่น ไม้สัก ในดินที่มีแร่ธาตุที่มีค่าจนประมาณค่ามิได้ ซึ่งนับว่ามีค่าสูง เช่นเดียวกับกับค่าของเพชรที่เดียว และปรากฏว่าในเขตตำบลน้ำก้อ อำเภอหล่มสัก เดิมชาวบ้านเรียกว่า "บ้านน้ำก้อบ่อคำ" ซึ่งมีประวัติว่าเคยเป็นที่ตั้งโรงหล่อแร่ทองคำของฝรั่งเศสชาวยุโรป ไม่ทราบสัญชาติ มีชาววิญญูก่อสร้างปรากฏร่องรอยเหลืออยู่ ความหมายเกี่ยวกับภูเขา เนื่องด้วยพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีภูเขามากมายสลับซับซ้อนเป็นทิวเขาเทือกใหญ่ เรียกว่า "เทือกเขาเพชรบูรณ์" ความหมายเกี่ยวกับไร่ยาสูบ เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์มียาสูบพื้นเมืองพันธุ์ดี เป็นสินค้าสำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์แต่นานมาแล้ว มีรสเป็นเลิศกว่ายาสูบที่อื่นทั้งหมดของเมืองไทย ยาสูบพันธุ์ดีที่มีชื่อเสียงนี้ปลูกได้ผลที่บ้านป่าแดง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ แต่ในปัจจุบันนี้ยาพื้นเมืองชนิดนี้น้อยลง เพราะราษฎรชาวบ้านกลับมานิยมปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ เพื่อปมให้แก่สำนักงานไร่ยาสูบ เพราะได้ราคาดีกว่ายาสูบพื้นเมือง</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๔๑	แพร่		ม้ายืนมีพระธาตุช่อแฮอยู่บน หลัง	<p>" ตามตำนานเล่าสืบว่า เมืองแพร่และเมืองน่านมีเจ้าผู้ปกครองนครเป็นพี่น้องกันได้ปกครองเมืองทั้งสองโดยมิได้แบ่งอาณาเขตแน่นอน ต่อมาพี่น้องได้นัดหมายพบกันตามทางเพื่อแบ่งปันอาณาเขตเมือง เมื่อถึงกำหนดเจ้าผู้ครองเมืองแพร่ก็ขี่ม้าออกไป ฝ่ายเจ้าผู้ครองเมืองน่านก็ขี่โคมา ได้พบกันที่ยอดเขาแห่งหนึ่งแล้วตกลง ปักเขตแดนกัน ต่อมาเมืองแพร่จึงใช้ม้าแสดงเป็นสัญลักษณ์ของเมืองแพร่</p> <p>พระธาตุช่อแฮ เป็นพระธาตุเก่าแก่คู่เมืองแพร่ สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๙ องค์พระธาตุสูง ๓๓ เมตร ฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ ๑๑ เมตร เป็นศิลปะเชียงแสน เพื่อบรรจุพระเกศาธาตุและพระกัมประ (ข้อศอก) ด้านซ้ายของพระพุทธเจ้า</p> <p>จังหวัดแพร่จึงนำรูปม้ายืนมีพระธาตุช่อแฮอยู่บนหลังใช้เป็นดวงตราประจำจังหวัดแพร่สืบเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน"</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๔๒	ภูเก็ต		อนุสาวรีย์สองวีรสตรี ลักษณะหญิงไทยโบราณในท่ายืนถือดาบพร้อมรบทั้งสองท่าน	<p>๑. อนุสาวรีย์สองวีรสตรี ลักษณะหญิงไทยโบราณในท่ายืนถือดาบพร้อมรบทั้งสองท่าน ความหมาย เป็นการยกย่องวีรกรรมของท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร ที่ป้องกันเมืองถลางจากพม่าไว้ได้</p> <p>๒. ลายกระหนกภายในวงกลมล้อมรอบอนุสาวรีย์ ความหมาย เป็นลักษณะของความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า</p> <p>๓. ข้อความ "จังหวัดภูเก็ต" ด้านบน ความหมาย เป็นตราที่ใช้ราชการของจังหวัดภูเก็ต</p> <p>๔. ตราครุฑพ่าห์ ด้านหน้าอนุสาวรีย์ ความหมาย เป็นเครื่องหมายที่ใช้ในทางราชการอันเป็นสัญลักษณ์ของทางราชการ</p> <p>สีประจำจังหวัดภูเก็ต คือ สีฟ้าขาว</p>
๔๓	มหาสารคาม		ต้นไม้ใหญ่และนาข้าว	<p>ตราประจำจังหวัดมหาสารคามเป็นภาพต้นไม้ใหญ่และนาข้าว เป็นสัญลักษณ์ที่มาจากชื่อจังหวัด</p> <p>ต้นไม้ใหญ่ หมายถึง ต้นรัง</p> <p>นาข้าว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งนอกจากนาข้าวแล้วจังหวัดมหาสารคาม ยังมีเกลือสินเธาว์ ฝ้าย ยาสูบ และไหม</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๔๔	มุกดาหาร		ปราสาท	ภายในมีปราสาทชื่อ สองนางสถิต ภายในปราสาทองค์กลางมีแก้วมุกดาหารอยู่บนพานใต้พานมีผ้าทิพย์รองรับ หน้าผ้าทิพย์มีอักษรไขว้ชื่อย่อของจังหวัด ในปราสาททองคำริมทั้งสองข้างมีบายศรียืนตะลุ่มอันเป็นเครื่องบูชาของชาวอีสาน เบื้องหลังมีพระธาตุพนมซึ่งจังหวัดมุกดาหารแยกมา และเคยอยู่ในอาณาจักรโคตรบูรณ เดียวกันมีแนวแม่น้ำโขงอยู่ด้านหลัง ด้านตะวันออก พระอาทิตย์กำลังทอแสงหลังหมูก่อนเมฆ ๒๕๒๕ เป็นปีที่ตั้งจังหวัดมุกดาหาร
๔๕	แม่ฮ่องสอน		ช้างในท้องน้ำ	หมายถึง การฝึกช้างป่าให้รู้จักการบังคับบัญชาในการรบและงานด้านต่างๆ สาเหตุที่ใช้รูปช้างในท้องน้ำเป็นตราประจำจังหวัด เพราะเป็นที่มาของการตั้งเมืองแม่ฮ่องสอน โดยเริ่มจากการที่เจ้าแก้วเมืองมา ออกจับช้างให้เจ้าเมืองเชียงใหม่ (พ.ศ.๒๓๖๘-๒๓๘๙) และได้รวบรวมชาวไทยใหญ่ให้มาตั้งบ้านเมืองเป็นหลักแหล่งขึ้น ๒ แห่ง มีหัวหน้าเป็นผู้ปกครอง คือ ที่บ้านปางหมู และบ้านแม่ฮ่องสอน สาเหตุที่เรียกว่าแม่ฮ่องสอน ก็เพราะว่าได้มาตั้งคอกฝึกช้าง ณ บริเวณลำห้วยแห่งนี้นั่นเอง

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๔๖	ยโสธร		สิงห์ ๒ ตัว หันหน้าเข้าหาพระเจดีย์และฐานมีรูปดอกบัวอยู่ใต้ฐาน	<p>ดวงตราประจำจังหวัดยโสธร เป็นรูปสิงห์ ๑ คู่ หันหน้าเข้าหาพระธาตุพระอานนท์ และมีดอกบัวอยู่ใต้ฐานพระธาตุ โดยมีประวัติและความหมาย ดังนี้</p> <p>"สิงห์" หมายถึง สัญลักษณ์ในการตั้งเมืองยโสธร คือ บ้านสิงห์ท่า เดิมกับบ้านสิงห์โคก โดยจากพงศาวดารเมืองยโสธร</p> <p>"รูปพระเจดีย์" หมายถึง พระธาตุพระอานนท์ ซึ่งเป็นที่เคารพกราบไหว้ของชาวยโสธร และเมืองใกล้เคียง</p> <p>"รูปดอกบัว" หมายถึง สัญลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี ก่อนวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๕ อำเภอมืองยโสธร ขึ้นสังกัดกับจังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ได้ยกฐานะอำเภอยโสธร ขึ้นเป็นจังหวัดยโสธร เพื่อสืบประวัติจึงคงรูป "ดอกบัว" ไว้เป็นอนุสรณ์</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๔๗	ยะลา		เหมืองแร่ดีบุก	เป็นรูปเหมืองแร่ดีบุก หมายถึง พื้นที่ของจังหวัดยะลาอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ดีบุก และอาชีพหลักของประชาชนในจังหวัดก็คือ การทำเหมืองแร่จึงเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด
๔๘	ร้อยเอ็ด		บึงพลาญชัย ศาลหลักเมือง พระมหาเจดีย์ศรีชัยมงคล ตัวเลข ๑๐๑ และรวงข้าว หอมมะลิ	พลาญชัย เป็นบึงน้ำใสสะอาดตั้งอยู่กลางเมือง บ่งบอกว่า ประชาชนชาวจังหวัดร้อยเอ็ด มีน้ำใจโอบอ้อมอารี รักความสงบ และมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารที่มีความ อุดมสมบูรณ์ ศาลหลักเมือง เป็นที่เคารพสักการะและเป็นศูนย์รวมจิตใจของ ชาวร้อยเอ็ด พระมหาเจดีย์ชัยมงคล บ่งบอกถึงความเป็นเมืองแห่ง พระพุทธศาสนาที่เจริญรุ่งเรือง ตัวเลข ๑๐๑ แสดง ถึงความเป็นเมืองใหญ่ในอดีตที่ชื่อสาเกตนคร รวงข้าวหอมมะลิ เป็นผลิตผลทางการเกษตรชั้นเลิศที่มีชื่อเสียง ไปทั่วโลกจากทุ่งกุลาร้องไห้จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๙	ระนอง		ปราสาทตั้งอยู่ภูเขา มีรูปเลข ๕ ประดิษฐานอยู่บนพานแว่น ฟ้า	<p>พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็น พระมหากษัตริย์พระองค์แรกที่เสด็จประพาสเมืองระนอง เมือง ระนองได้จัดที่ประทับบนเนินเขานิเวศน์คีรี ซึ่งต่อมาได้รับ พระราชทานนามว่า พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ จังหวัดจึงได้ประมวลเอา สิ่งสำคัญดังกล่าวมาเป็นสัญลักษณ์ดวงตราและเครื่องหมายประจำ จังหวัดระนอง</p> <p>เครื่องหมายราชการของจังหวัดระนอง เป็นรูปปราสาทตั้งอยู่บนภูเขา มีรูปเลข ๕ ประดิษฐานอยู่บนพาน แว่นฟ้า</p> <p>ความหมายของรูป เลข ๕ หมายถึง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราช รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุง รัตนโกสินทร์</p> <p>ปราสาท หมายถึง พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ ภูเขา หมายถึง ภูเขานิเวศน์คีรี พานแว่นฟ้า หมายถึง ชาวจังหวัดระนอง</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๐	ระยอง		เกาะเสม็ด ต้นมะพร้าวและ ปลั้วปลา	ตราประจำจังหวัดระยองเป็นภาพเกาะเสม็ด ต้นมะพร้าวและ ปลั้วปลา รัชกาลที่ ๕ เกาะเสม็ด คือ เกาะซึ่งอยู่นอกฝั่งของตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง เป็นสถานที่สวยงาม มี ต้นมะพร้าว และทรายขาวสะอาด มี คุณสมบัติพิเศษไม่เหมือนทรายที่อื่นใดจึงเรียกกันว่า "ทรายแก้ว" ปลั้วปลา หมายถึง ปลั้วปลาที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างที่ประทับเมื่อเสด็จประพาส
๕๑	ราชบุรี		พระแสงขรรค์ชัยศรี ประดิษฐานอยู่บนบันไดแก้ว	มีลักษณะของตราเป็นวงกลม ภายในเป็นรูปพระแสงขรรค์ชัยศรี ประดิษฐานอยู่บนบันไดแก้ว และฉลองพระบาทคู่ประดิษฐานอยู่ บนพานทองขอบตราเป็นลายกระหนก ทั้งนี้ ได้แนวความคิดมาจาก หลักฐาน "รูปฉลองพระบาทคู่ประดิษฐานอยู่บนพานทอง" ที่ ปรากฏอยู่บนผืนธง ซึ่งรัชกาลที่ ๖ พระราชทานแก่กองเสือป่า มณฑลราชบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๗

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๒	ลพบุรี		พระนารายณ์และพระพรางค์สามยอด	รูปพระนารายณ์และพระพรางค์สามยอด หมายถึง การระลึกถึงสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ผู้สร้างเมืองลพบุรีขึ้นใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๘ และสร้างความเจริญให้แก่แผ่นดินลพบุรีนับเอนกอนันต์ ส่วนพระพรางค์สามยอดเป็นโบราณสถานที่ถือเป็นสัญลักษณ์ของเมืองลพบุรี
๕๓	ลำปาง		ไก่สีขาวยืนอยู่ในซุ้มประตูพระธาตุลำปางหลวง	ตราประจำจังหวัดลำปางเป็นภาพไก่สีขาวยืนอยู่ในซุ้มประตูพระธาตุลำปางหลวงไก่เป็นภาพสัญลักษณ์ที่มาจากตำนานเมืองเดิมชื่อว่า กุกกฤษนคร ซึ่งกล่าวว่ามีไก่สีขาวยืนอารักษ์ประจำเมือง ภาพไก่จึงเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดลำปาง และใช้เป็นตราตั้งแต่เริ่มสร้างศาลากลางเมืองนครลำปางขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ ส่วนซุ้มประตูวัดพระธาตุลำปางหลวงเป็นศิลปะล้านนาที่งดงาม วัดพระธาตุลำปางหลวงเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองมาแต่สมัยโบราณ องค์พระเจดีย์เป็นที่บรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๔	ลำพูน		พระบรมธาตุหริภุญชัย	๑. ภาพพระบรมธาตุหริภุญชัยซึ่งเป็นโบราณสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดลำพูน ๒. พื้นสีฟ้า ๓. ปักด้วยสีทอง
๕๕	เลย		พระธาตุศรีสองรัก	เป็นภาพพระธาตุศรีสองรัก ลักษณะอุเทสิกเจดีย์ สร้างเป็น อนุสรณ์การปักปันเขตแดนในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ แห่งกรุงศรีอยุธยา กับพระเจ้าไชยเชษฐาแห่งกรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) ก่อสร้างเมื่อประมาณจุลศักราช ๙๒๒ (พ.ศ.๒๐๑๓) เสร็จเมื่อจุลศักราช ๙๒๕ (พ.ศ.๒๑๐๖) ตั้งอยู่วัดพระธาตุศรีสองรัก ซึ่งเป็นวัดที่ไม่มีพระภิกษุสงฆ์พำนัก ริมแม่น้ำหมัน บ้านห้วยนาญ ตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย องค์พระธาตุก่ออิฐถือปูน มีฐาน สี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้างด้านละ ๑๐.๔๗ เมตร สูง ๑๙.๑๙ เมตร บนยอดพระธาตุมีแก้วครอบเป็นโคมมีกระดิ่งลูกเล็กๆ แขนวนอยู่ เหนือโคม กรมศิลปากรประกาศให้เป็นโบราณสถานแห่งชาติ เมื่อ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๓๘

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๖	ศรีสะเกษ		ปราสาทคู่มือมีภาพต้นลำดวนเป็นองค์ประกอบ ๒ ข้างของปราสาทคู่มือ	<p>ภาพปราสาทคู่มือ มีภาพต้นลำดวนเป็นองค์ประกอบ ๒ ข้างของปราสาทคู่มือและด้านล่างของภาพปราสาทเป็นภาพ ดอกลำดวน มีใบ ๖ ใบ</p> <p>ปราสาทคู่มือ หมายถึง ศรีสะเกษเป็นดินแดนที่มีปราสาทหินมาก ต้นและดอกลำดวน หมายถึง ชื่อเดิมที่ปรากฏในตำนานเมือง คือเมืองศรีนครลำดวน</p> <p>ใบลำดวน ๖ ใบ หมายถึง การก่อตั้งจังหวัดครั้งแรก มี ๖ อำเภอ คือ ชุขันธ์ กันทรลักษณ์ อุทุมพรพิสัย กันทรารมย์ ราษีไศล และเมืองศรีสะเกษ</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๗	สกลนคร		เจดีย์ หนองน้ำ และสีเหลือง	<p>รูปเจดีย์ หนองน้ำ และสีเหลือง รูปเจดีย์ หมายถึง พระธาตุเชิงชุม ซึ่งเป็นปูชนียสถาน คู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณ หนองน้ำ หมายถึง หนองหาน เป็นแหล่งน้ำที่มีความอุดม สมบูรณ์ของจังหวัดสกลนคร สีเหลือง หมายถึง สีของเครื่องนุ่งห่มพระสงฆ์ สืบเนื่องมาจาก จังหวัดสกลนคร มีพิธีภักดิ์เกจิอาจารย์หลายแห่ง และมี เกจิอาจารย์เกิดขึ้นที่จังหวัดสกลนครเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ อย่างยิ่งมีองค์พระธาตุเชิงชุม เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ จึงใช้สีเหลือง เป็นสีประจำจังหวัด</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๘	สงขลา		หอยสังข์อยู่ในพานแว่นฟ้า	<p>ตราประจำจังหวัด เป็นภาพหอยสังข์อยู่ในพานแว่นฟ้า ซึ่งยังค้นหาหลักฐานของความหมายได้ไม่แน่ชัด แต่ในหนังสือบางเล่มและบุคคลบางคนบอกที่มาของตราประจำจังหวัดไว้ต่างกัน</p> <p>ต่อมารัชกาลที่ ๖ ใช้เครื่องหมายสังข์เป็นเครื่องหมายในธงลูกเสือประจำกองลูกเสือมณฑลนครศรีธรรมราช ต่อมากรมศิลปากรออกแบบตราสังข์ ใช้เป็นเครื่องหมายตราจังหวัดสงขลา</p> <p>สำหรับตราสังข์นี้ ได้รับการยืนยันจากพระราชศีลสังข์วรรณวิทย์ มัชฌิมาวาสฯ ว่าในสมัยรัชกาลที่ ๖ พระราชทานเครื่องหมายตราสังข์ตั้งบนพานเป็นตราตั้งสมุหเทศาภิบาล มณฑลนครศรีธรรมราช ซึ่งตั้งที่ว่าการมณฑลอยู่ที่สงขลา ครั้นยุบมณฑลแล้วสงขลาใช้ตราสังข์เป็นเครื่องหมายประจำจังหวัดมาจนถึงปัจจุบัน</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๕๙	สตูล		พระสมุทรวทวา สถิตอยู่บน บัลลังก์หินกลางทะเล	<p>ตราประจำจังหวัด จังหวัดสตูลมีตราประจำจังหวัดเป็นรูปพระสมุทรวทวา สถิตอยู่บนบัลลังก์หินกลางทะเล เบื้องหลังมีพระอาทิตย์อัสดง เนื่องจากว่าสตูลเคยปกครองอาณาเขตทางทะเล ตั้งแต่ปากน้ำเปอร์ลิส จนถึงเกาะพีพี ของเมืองกระปี สตูลจึงได้รับการขนานนามว่า "นครศรี สโตย มำบัง ลังคารา" แปลว่า "เมืองสตูล เทวดาแห่งสมุทร" สัญลักษณ์จากตราประจำจังหวัดจึงมีความหมายว่า</p> <p>พระสมุทรวทวา หมายถึง เทวดาที่ปกป้องรักษามหาสมุทร</p> <p>บัลลังก์หิน หมายถึง วิมานของเทวดา</p> <p>พระอาทิตย์อัสดง หมายถึง ฝั่งทะเลตะวันตก ที่เรียกว่าทะเลอันดามัน หรือมหาสมุทรอินเดีย</p>
๖๐	สมุทรปราการ		พระสมุทรเจดีย์และพระอุโบสถ	<p>พระเจดีย์ หมายถึง พระสมุทรเจดีย์ที่ตั้งอยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงข้ามกับศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ภายในเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุและพระไตรปิฎก</p> <p>พระอุโบสถ หมายถึง พระอุโบสถที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางห้ามสมุทร</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๖๑	สมุทรสงคราม		กลองลอยน้ำสองฝั่งแม่น้ำเป็น ต้นมะพร้าว	ตราประจำจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นรูปกลองลอยน้ำ สองฝั่ง แม่น้ำเป็นต้นมะพร้าว มีความหมายว่าชื่อเดิมจังหวัดสมุทรสงคราม คือ เมืองแม่กลอง ตั้งอยู่ริมฝั่งลำน้ำแม่กลอง และมีอาชีพหลัก คือ การทำสวนมะพร้าว
๖๒	สมุทรสาคร		เรือสำเภาจีนแล่นอยู่ในท้อง ทะเล ด้านหลังเป็นโรงงาน และปล่องไฟ	รูปเรือสำเภาจีนแล่นอยู่ในทะเล ด้านหลังเป็นโรงงานและปล่อง ไฟ หมายถึงในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีบรรดาเรือสินค้าของชาวจีน และแขกมะละกามาค้าขายที่เมืองนี้มาก และเป็นที่จอดพักของ สำเภาจีนเหล่านั้นด้วย บริเวณนี้จึงเรียกว่า "บ้านท่าจีน"

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๖๓	สระแก้ว		๑. ด้านหลังสุดเป็นสระน้ำมีดอกบัว ๒. ด้านหลังเป็นภาพพระอาทิตย์ยามรุ่งอรุณ ๓. ตอนกลางเป็นภาพโบราณสถานปราสาทเขาน้อยสี่ชมพู ๔. ด้านหน้าเป็นภาพพระพุทธรูปปางสงฆ์น้ำฝนทรงยืนบนดอกบัว	๑. ภาพพระอาทิตย์ยามรุ่งอรุณ หมายถึง การที่จังหวัดสระแก้วตั้งอยู่บนทางทิศบูรพา ๒. ภาพโบราณสถานปราสาทเขาน้อยสี่ชมพู เป็นโบราณสถานที่สำคัญในเขตจังหวัดสระแก้ว ๓. ภาพพระพุทธรูปปางสงฆ์น้ำฝน ทรงยืนบนดอกบัว เป็นพระพุทธรูปที่จะสร้างเป็นพระพุทธรูปประจำจังหวัดสูง ๒,๕๓๖ เซนติเมตร (๒๕.๓๖ เมตร) เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจ และเป็นนิมิตหมายแห่งความชุ่มชื้น ร่มเย็น
๖๔	สระบุรี		มณฑลปรอยพระพุทธรูป	***วัดพระพุทธรูปมหาธรรมราชาวิหารเป็นพระอารามหลวงชั้นเอกพิเศษชนิดราชวรวิหาร สร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๑๖๗ ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม เป็นสถานที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปเบื้องซ้ายที่ประทับไว้บนแผ่นหินเหนือไหล่เขาสุวรรณบรรพต ซึ่งค้นพบในสมัยพระเจ้าทรงธรรมและนับเป็นที่เคารพของประชาชนชาวจังหวัดสระบุรีและประชาชนทั่วประเทศ

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๖๕	สิงห์บุรี		วีรชนสี่ด้า อยู่บนพื้นสีแดง ภายในโล่ (เครื่องป้องกันอาวุธ) ชนิดกลม	<p>ความหมาย เมื่อเดือน๓ ปลายปีประกา พ.ศ. ๒๓๐๘ ชาวสิงห์บุรี เมืองวิเศษชัยชาญและสรรคบุรี โดยการนำของคนไทยชั้นหัวหน้าสำคัญ ๑๑ คน ได้ขอสุมชาวบ้านรวม ๖๐๐ คน มาพึ่งพระอาจารย์ธรรมโชติผู้ทรงวิทยาคม ตั้งค่ายสู้รบกับทหารของเนเมียวสีหบดีแม่ทัพพม่าที่บ้านบางระจัน เขตเมืองสิงห์บุรี ด้วยความรักชาติ สามัคคี และเสียสละ จนสามารถเอาชนะทหารพม่าได้ถึง ๗ ครั้ง แต่ด้วยกำลังพลและอาวุธที่เสียเปรียบมาก ในการรบครั้งที่ ๘ เมื่อวันจันทร์ ปิจจ พ.ศ. ๒๓๐๘ พม่าจึงตีค่ายบางระจันได้สำเร็จ รัฐบาลโดยกรมศิลปากรได้สร้างอนุสาวรีย์วีรชนชาวบ้านบางระจันขึ้น เพื่อให้ลูกหลานไทยได้รำลึกถึงตลอดไป</p> <p>พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอนุสาวรีย์ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๙ ทางราชการจังหวัดสิงห์บุรี พร้อมด้วยประชาชนทุกหมู่เหล่า ตำรวจ และทหารสามเหล่าทัพ ได้พร้อมใจกันทำพิธีสักการะสดุดีวีรชนชาวบ้านบางระจันสิงห์บุรี ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี</p> <p>รูปแบบ เป็นภาพงานประติมากรรม ๑๑ วีรชนสี่ด้า อยู่บนพื้นสีแดงภายในโล่ (เครื่องป้องกันอาวุธ) ชนิดกลม ขอบโล่ถัดจากพื้นสีแดงมีวงกลมสีขาว สีน้ำเงิน สีขาว และสีแดง ได้ภาพงานประติมากรรมวีรชนมีข้อความ จังหวัดสิงห์บุรี เป็นอักษรสีดำโค้งไปตามส่วนล่างของขอบโล่ กรณีประดับตราประจำจังหวัดบนผืนธง ให้ตราอยู่กึ่งกลางผืนธงพื้นสีแดงขนาดมาตรฐานธงชาติไทยและให้ตัดวงกลมสีแดงนอกสุดออกเพื่อกลมกลืนกับพื้นธงสีแดง</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๖๖	สุโขทัย		พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์ พระร่วงประทับบนพระแท่น มณีคศิลา	ภาพพระบรมรูปพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วงประทับบนพระแท่นมณีคศิลา ปกครองไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุข และทรงบริหารราชอาณาจักรแห่งนี้ให้เจริญรุ่งเรืองที่สุดในช่วงปี พ.ศ. ๑๘๒๒ ถึง พ.ศ. ๑๘๔๒
๖๗	สุพรรณบุรี		พระบรมรูปสมเด็จพระ นเรศวรมหาราชทรงกระทำ ยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชา แห่งพม่า	ดวงตราเป็นภาพพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกระทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาแห่งพม่า เหตุที่ใช้เครื่องหมายนี้เพราะ สงครามยุทธหัตถีเมื่อ พ.ศ. ๒๑๓๕ นั้นเป็นชัยชนะครั้งยิ่งใหญ่ที่แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทั้งพระเกียรติคุณและพระบรมเดชานุภาพได้แผ่ไพศาลไปยังนานาประเทศและบริเวณที่ทรงกระทำยุทธหัตถินั้นอยู่ในท้องที่อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรีในปัจจุบัน
๖๘	สุราษฎร์ธานี		พระบรมธาตุไชยา	ตราประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ รูปพระบรมธาตุไชยา กล่าวกันว่า พระบรมธาตุไชยา เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเป็นปูชนียสถานสำคัญที่สุดของจังหวัด เป็นที่เคารพสักการบูชาของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนักท่องเที่ยว รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่มาเยี่ยมชม

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๖๙	สุรินทร์		พระอินทร์ประทับขัดสมาธิ บนหลังช้าง หัตถ์ขวาทรงตรี หัตถ์ซ้ายทรงพระแสงขอช้าง	ชื่อของจังหวัด เป็นคำสนธิของคำสองคำคือสุระ กับอินทร์ หมายถึงพระอินทร์ผู้เก่งกล้าสามารถตราจังหวัดกำหนดสัญลักษณ์ ประกอบด้วย พระอินทร์ประทับขัดสมาธิบนหลังช้าง หัตถ์ขวาทรง ตรี หัตถ์ซ้ายทรงพระแสงขอช้าง มีภาพปราสาทสลักปรักพังเป็นฉาก เบื้องหลัง และมีครุฑพ่าห์อยู่ด้านหน้าภาพเป็นสัญลักษณ์ของทาง ราชการ
๗๐	หนองคาย		หนองน้ำ กอไผ่ ดอกบัว	๑. <u>หนองน้ำ</u> หมายถึง หนองน้ำใน "ค่ายบกหวาน" ซึ่งเป็นค่ายทหาร ใหญ่ ครั้งรัชกาลที่ ๑ พ.ศ.๒๓๒๑ ๒. <u>กอไผ่</u> ด้านขวามือ หมายถึง "บ้านไผ่" อันเป็นที่ตั้งของค่ายทหาร ๓. <u>ดอกบัว</u> หมายถึง วงศ์พระวอ-พระตา "ณ หนองคาย" ผู้ก่อตั้ง เมืองและเป็นดอกไม้สำคัญของพุทธศาสนาด้วย ตามราชทินนาม "พระปทุมเทวาภิบาล"

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๗๑	หนองบัวลำภู		<p>พระบรมรูปสมเด็จพระ นเรศวรมหาราช พระหัตถ์ ซ้ายทรงพระแสงดาบ ทรงยืน หน้าศาล</p>	<p>ตราประจำจังหวัดหนองบัวลำภู ภาพพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระหัตถ์ซ้ายทรงพระแสงดาบ ทรงยืนหน้าศาล</p> <p>ความหมาย ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๗ สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชและสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ยกกองทัพไปตีกรุงศรีสัตนาคนหุต อาณาจักรล้านช้าง ในการศึกษาครั้งนั้น สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ยกพลมาพักบริเวณริมหนองบัวอยู่ระยะหนึ่ง จนเกิดประชวรเป็นไข้ทรพิษ จึงเสด็จยกทัพกลับ ชาวหนองบัวลำภูได้ร่วมใจกันสร้างศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชไว้สักการะ</p> <p>พระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระหัตถ์ซ้ายทรงพระแสงดาบ ภายในดวงตราที่ออกแบบทรงยืนอยู่หน้าศาล เพื่อจะเน้นให้เห็นพระบรมรูปเด่นชัด เป็นประธานของดวงตราโดยมีศาลอยู่ข้างหลัง</p> <p>หนองบัว เพื่อแสดงให้เห็นว่า ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตั้งอยู่ริมฝั่งหนองบัว</p> <p>ภูพาน ภูเขา เป็นจังหวัดที่มีภูเขาและป่าไม้ อันได้แก่ เทือกเขาภูพาน ซึ่งมีธรรมชาติที่สวยงาม หนองบัวลำภูนั้น เดิมชื่อหนองบัวลุ่มภู คือเป็นหนองบัวที่อยู่ในที่ลุ่มแต่อยู่บนที่สูงเชิงเขา</p>
๗๒	อ่างทอง		<p>อ่างสีทองสีน้ำตาลในอ่างมีใบ ข้าวสีเขียวสลับไขว้ไปมา มี รวงข้าวสุกสีเหลือง ๔ รวง</p>	<p>ลักษณะของดวงตรา เป็นภาพอ่างสีน้ำตาลในอ่างมีใบข้าวสีเขียวสลับไขว้ไปมา มีรวงข้าวสุกสีเหลือง ๔ รวง อยู่ภายในวงกลมพื้นสีเขียวอ่อน ขอบนอกวงกลมสีน้ำตาล ขอบในสีเขียว ด้านล่างของอ่างภายในวงกลมมีลายไทยสีเหลืองประกอบ และมีตัวหนังสือดำที่ว่า "จังหวัดอ่างทอง" อยู่ภายใน</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๗๓	อำนาจเจริญ		พระมงคลมิ่งเมือง	พระมงคลมิ่งเมืองเป็นประธานของภาพ แสงฉัพพรรณรังสี เปล่งรัศมีโดยรอบพระเศียรซ้ายขวามีต้นไม้อยู่สองข้าง ถัดไปเป็นกลุ่มเมฆด้านล่างแถบป้ายบอกชื่อจังหวัดอำนาจเจริญ พระมงคลมิ่งเมืองเป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่ตั้งอยู่กลางแจ้งในบริเวณพุทธอุทยาน พระมงคลมิ่งเมืองประดับด้วยโมเสกสีทองเหลืองอร่ามเป็นศรีสง่าของเมือง เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวเมือง รัศมีสว่างแผ่กระจายรอบพระเศียร หมายถึง พุทธานุภาพแห่งพระมงคลมิ่งเมืองที่แผ่กระจายครอบคลุมทั่วจังหวัดอำนาจเจริญ ให้ชาวจังหวัดอำนาจเจริญประสบแต่ความสุขและความเจริญรุ่งเรือง
๗๔	อุดรธานี		ท้าวเวสสุวรรณ	รูปท้าวเวสสุวรรณ หรือ ท้าวกุเวร ทรงยืนถือกระบอง หมายถึง เทพดาผู้คุ้มครองรักษาประจำทิศอุดร

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๗๕	อุตรดิตถ์		พระแท่นศิลาอาสน์	ตราประจำจังหวัด รูปพระแท่นศิลาอาสน์ในพระมณฑปบนเขาชอก ซึ่งมีตำนานว่าพระพุทธเจ้าทั้ง ๕ พระองค์เคยมาบำเพ็ญบารมีร่วมกันในอดีตชาติ

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๗๖	อุทัยธานี		พลับพลาจตุรมุข	<p>รูปพลับพลาจตุรมุข หน้าบันประดิษฐานตราจักรี เป็นที่ประดิษฐานพระรูปสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ตั้งอยู่บนยอดเขาแก้ว (เขาสะแกกรัง)</p> <p>ความหมาย พลับพลาจตุรมุข หน้าบันประดิษฐานตราจักรี เป็นที่ประดิษฐานพระรูปสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ด้วยมีหลักฐานจากจดหมายเหตุว่า บ้านสะแกกรังอันเป็นที่ตั้งของจังหวัดอุทัยธานี เป็นบ้านเกิดของสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก ซึ่งมี พระนามเดิมว่า "ทองดี" รัชมการมีตำแหน่งเป็นพระอักษรสุนทรศาสตร์ เสมียนตรากรมมหาดไทย และเจ้าพระยาจักรีศรีอครักษ์ สมุหนายกเสนาบดีในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตามลำดับ ครั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ทองด้วง) บุตรชายคนโต ได้สถาปนา "พระบรมราชจักรีวงศ์" ได้สถาปนาพระอัฐิพระราชบิดาเป็น "สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก" เมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๘</p>

ที่	จังหวัด	ตราประจำจังหวัด	ชื่อ	รายละเอียด
๓๗	อุบลราชธานี		ดอกบัวตูมและดอกบัวบาน ช่อช่อกันใบเหนือหนองน้ำ	รูปดอกบัวตูมและดอกบัวบาน ช่อช่อกันใบเหนือหนองน้ำ เป็นสัญลักษณ์ระลึกถึงชาวเมืองหนองบัวลำภูเมื่อครั้งพระวอและบุตรหลานพระตา อพยพครอบครัวไพร่พลจากกรุงศรีสัตนาคนหุต ข้ามลำโขงมาตั้งหลักแหล่งอยู่ที่เมืองหนองบัวลำภู และตั้งชื่อเมืองใหม่ ว่า "เมืองนครเขื่อนขันธ์ กาบแก้วบัวบาน" ก่อนที่จะอพยพครอบครัวไพร่พลพร้อมท้าวคำผงไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เวียงดองกองหรือบ้านคูบ้านแก แขวงเมืองนครจำปาศักดิ์ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๑๒ และย้ายมาตั้งหลักแหล่งที่บริเวณห้วยจระแม ซึ่งได้รับการยกฐานะเป็น "เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล" ในเวลาต่อมา ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช องค์ปฐมบรมราชจักรีวงศ์

ที่มา : - กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

- ราชกิจจานุเบกษา ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายราชการตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ

พ.ศ. ๒๔๘๒

หมายเหตุ *** ได้มีการขอแก้ไขจาก สกจ.

แก้ไขเมื่อวันที่ ๘ ก.ค. ๖๒